

Polecenia podsumowujące

1. Omów proces powstawania polskich władz na uchodźstwie.
2. Przedstaw losy Armii Andersa.
3. Scharakteryzuj znaczenie sprawy polskiej w polityce wielkich mocarstw.

Rząd RP na uchodźstwie i Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie

Podsumowanie

9

Powstanie polskich władz na uchodźstwie

Internowanie polskich władz w Rumunii.

Prezydent – Władysław Raczkiewicz. Premier i wódz naczelny Polskich Sił Zbrojnych – generał Władysław Sikorski.

Siedziba rządu we Francji, a po jej klęsce – w Wielkiej Brytanii. Władze na uchodźstwie kontynuacją władz II Rzeczypospolitej.

Główne zadania: reprezentowanie Polski na forum międzynarodowym, tworzenie Wojska Polskiego na obczyźnie i zwierzchnictwo nad budowanym Polskim Państwem Podziemnym.

Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie i ich udział w działaniach zbrojnych na frontach II wojny światowej

Polskie Siły Zbrojne – armia polska odtworzona u boku aliantów.

VI 1940 – w PSZ 40 tys. polskich żołnierzy.

Udział niektórych formacji polskich w walkach w latach 1940–1945

Nazwa jednostki	Miejsce walk	Data
ORP Orzeł	Norwegia	IV 1940
Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich	Narwik (Norwegia)	IV 1940
10. Brygada Kawalerii Pancernej	Montbard (Francja)	VI 1940
Dywizjony 302 i 303	bitwa powietrzna o Wielką Brytanię	VII–X 1940
I Korpus Polski	wybrzeże Szkocji	1941
Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich	bitwa o Tobruk (Afryka)	VIII–XII 1941
II Korpus Polski	walki na froncie włoskim (m.in. Monte Cassino)	1943–1945
1. Dywizja Pancerna	bitwa pod Falaise (Francja), Belgia, Holandia, Rzesza	VIII 1944 – V 1945
Samodzielna Brygada Spadochronowa	desant pod Arnhem (Holandia)	IX 1944

Stosunki z ZSRS

30 VII 1941 – układ Sikorski–Majski

• nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Polską a ZSRS

• zapowiedź utworzenia polskiej armii na terytorium ZSRS pod polskim dowództwem

• zapowiedź amnestii dla obywateli polskich – zobowiązanie Sowieców do ich zwolnienia z łagrów i więzień

13 IV 1943 – ujawnienie przez Niemców informacji o odkryciu grobów polskich oficerów w Katyniu.

Starania strony polskiej o przeprowadzenie śledztwa w sprawie mordu w Katyniu przyczyną zerwania przez Stalina stosunków dyplomatycznych z rządem Rzeczypospolitej.

Armia Andersa

VIII 1941 – powstanie Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS, na ich czele generał Władysław Anders.

Początkowo stacjonowanie PSZ w ZSRS, a następnie przeniesienie się w okolice granicy z Iranem.

Mimo zapewnień niewywiązanie się przez Sowieców z zobowiązań zaopatrzenia polskiego wojska.

Rząd na uchodźstwie w latach 1943–1944

VII 1943 – śmierć generała Władysława Sikorskiego w katastrofie lotniczej w Gibraltarze.

Nowym premierem Stanisław Mikołajczyk, naczelnym wodzem Kazimierz Sosnkowski.

Konflikty wewnątrz polskiej emigracji dotyczące stosunków z Sowiecami.

XI/XII 1943 – konferencja w Teheranie – akceptacja przez aliantów zachodnich planów Stalina dotyczących przyszłości państwa polskiego.

Polecane publikacje

J. Kirszak, B. Polak, M. Polak, *Generał broni Władysław Anders 1892–1970.*

Czyni i pamięć, Warszawa: IPN, 2022.

E. McGiluray, *Marsz Czarnych Diabłów. Odyseja dywizji pancerniej generała Maczka*, przekł. J. Kotarski, Poznań: Dom Wydawniczy Rebis, 2014.

M. Pestkowska, *Za kulisami rządu polskiego na emigracji*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Rytm, 2000.

